

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

23.09.2021 nr LVK-M-0171

Projekti "Tartu linnas üksi jäänud vanemaealise kaasamise programm "Üheskoos üksinduse vastu"" raames teenuse osutamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 5 ja sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõike 2 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega reguleeritakse Tartu linna ja Tartu Puuetega Inimeste Koja projekti "Tartu linnas üksi jäänud vanemaealiste kaasamise programm "Üheskoos üksinduse vastu"" raames tugigrupis osalemise teenusele saamine ja teenuse osutamine.

§ 2. Teenuskohtade arv

Projekti "Tartu linnas üksi jäänud vanemaealiste kaasamise programm "Üheskoos üksinduse vastu"" mahust lähtuvalt võimaldatakse tugigrupis osalemise teenust 2021/2022 hooajal kuni 125 isikule ja 2022/2023 hooajal kuni 125 isikule.

§ 3. Teenuse eesmärk

Tugigrupis osalemise teenuse eesmärk on 60-aastase ja vanema üksinduse tõttu abi vajava isiku toimetuleku toetamine, tema sotsiaalsesse ellu kaasamise võimekuse suurendamine ning sotsiaalsesse isolatsiooni jäämise ennetamine.

§ 4. Teenuse sisu

(1) Tugigrupis võimaldatakse osalejale tegeleda eelkõige järgmiste teemadega (*teenus*):

- 1) sotsiaalnõustamine;
- 2) terviseseisundiga toimetuleku nõustamine;
- 3) majandusliku toimetuleku nõustamine;
- 4) juriidiline nõustamine;
- 5) psühholoogiline nõustamine;
- 6) vaba aja veetmise võimaluste tutvustamine ning nende kasutamise tõhustamine;
- 7) toimetulekuoskuste arendamine;
- 8) muu tugigrupi liikmele vajaliku teenus või tegevus.

(2) Teenust võimaldatakse ühe hooaja jooksul ja vähemalt 10 korral.

§ 5. Teenuse hind

Teenus on saajale tasuta.

§ 6. Teenuse sihtgrupp

Teenust osutatakse 60-aastasele ja vanemale inimesele:

- 1) kes vajab üksindustundest või muudest asjaoludest põhjustatud sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või terviseprobleemide tõttu olulisel määral sekkumist iseseisva toimetuleku võimekuse suurendamiseks ja
- 2) kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoht on Tartu linn ja kelle tegelik elukoht on Tartu linnas.

§ 7. Taotlemine

(1) Teenuse saamiseks esitab isik taotluse Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna elukohajärgse piirkonnakeskuse hoolekande spetsialistile (*hoolekande spetsialist*) või Tartu Puuetega Inimeste Kojale.

(2) Taotlemise tähtpäev 2021/2022 hooajal teenuse saamiseks on 31.10.2021 ja 2022/2023 hooajal teenuse saamiseks 30.09.2022.

(3) Taotluses märgitakse:

- 1) taotleja nimi, isikukood ja kontaktandmed (elukoht, kontakttelefoni number, e-post);
- 2) abivajaduse kirjeldus.

§ 8. Teenusvajaduse hindamine

(1) Hoolekande spetsialist hindab taotleja abivajadust käesoleva määruse lisaks oleva hindamisvahendi alusel.

(2) Vajadusel võib hoolekande spetsialist isiku abivajaduse väljaselgitamiseks teha kodukülastuse või viia läbi vestluse.

§ 9. Otsus teenusele suunamise kohta

(1) Teenuse saamise otsustab hoolekande spetsialist isiku teenusele suunamise otsusega.

(2) Teenusele suunamise otsuses märgitakse teenuse saaja nimi, isikukood ja teenuse saaja kohustused.

(3) 2022/2023 hooajal suunatakse teenusele isikuid, kes eelmisel hooajal teenust ei saanud.

§ 10. Teenuse osutamine

(1) Teenust osutab Tartu Puuetega Inimeste Koda (*teenuse osutaja*).

(2) Teenuse osutaja koostab teenuse saajale tegevusplaani, milles nähakse ette teenuse saaja toimetulekuvõimekust suurendavad ning tema isolatsiooni jäämist vähendavad tegevused.

§ 11. Teenuse saaja kohustused

(1) Teenuse saaja kohustub:

- 1) pöörduma teenuse saamiseks Tartu Puuetega Inimeste Kojale kahe nädala jooksul teenusele suunamise otsuse teatavakstegemisest arvates;
- 2) teavitama teenuse osutajat teenuselt puudumisest või teenusest loobumisest;
- 3) osalema temale koostatud tegevusplaanis ettenähtud tegevustes.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud tähtaja jooksul teenuse osutaja poole mittepöördumise korral loetakse teenusele suunamise otsus kehtetuks.

§ 12. Teenuse lõppemine

(1) Teenuse osutaja võib lõpetada teenuse osutamise, kui teenuse saaja pole mõjuva põhjuseta osalenud tugigrupi tegevuses kahel järjestikusel korral.

(2) Teenuse osutamine lõpeb:

1) teenuse saaja loobumisel;

2) muul teenuse osutamist välistaval põhjusel.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 23.09.2021 istungi protokoll nr 79**

Ettekandja: **Mihkel Lees**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Projekti "Tartu linnas üksi jäänud vanemaealise kaasamise programm "Üheskoos üksinduse vastu"" raames teenuse osutamise kord" juurde

I Õiguslikud alused

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 5 alusel kuulub volikogu ainupädevusse linna eelarvest finantseeritavate teenuste korra kehtestamine.

Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 14 lg 2 kohaselt on kohalikul omavalitsusel õigus korraldada sotsiaalteenuseid või maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud tingimustel ja korras.

Tartu Puuetega Inimeste Koda esitas taotluse projekti "Tartu linnas üksi jäänud vanemaealiste kaasamise programmi "Üheskoos üksinduse vastu"" Euroopa Liidu struktuurivahenditest rahastamiseks. Tartu Linnavalitsus osaleb projektis partnerina ja rahastab projekti elluviimist 40 000 euroga. Tartu Puuetega Inimeste Koja taotlus rahuldati Riigi Tugiteenuste Keskuse 21.07.2021 otsusega nr 11.4-9/09240. Otsuse kohaselt on projekti kogurahastus 160 000 eurot.

Käesoleva eelnõuga tehakse ettepanek kehtestada projekti raames osutatava teenuse saamise tingimused ja kord. Teenust osutab Tartu Puuetega Inimeste Koda, lähtudes projekti rahastamistaotluses kirjeldatud teenuse osutamise viisist.

II Teenusest üldisemalt

Projekti "Üheskoos üksinduse vastu" eesmärk on toetada üksikute/üksijäänud vanemaealiste sotsiaalset kaasatust. Projekti käigus saavad üksikud/üksijäänud eakad osaleda tugigruppides erinevates tegevustes, mille käigus aidatakse vanemaealisi oma eluga paremini toime tulla, abistatakse praktiliste oskuste omandamisel, kaastakse aktiivsemalt tegelema kehalise tegevusega, õpetatakse hakkama saama vaimse tervise probleemidega, nõustatakse igapäevase toimetuleku teemadel, aidatakse luua kontakte liitumaks tööturul sobivate paindlike töökohtadega jpm. Teenuse sihtgrupp on mehed ja naised vanuses 60 aastat ja vanemad. Teenusest tulenev ootus on, et eakad moodustavad endi seas sõprusgrupe, mis aitab vältida üksijäämist või üksindust, alustavad või jätkavad erinevates ühistegevustes osalemist, mis aitab säilitada ja luua uusi kontakte, kellelt keerulistel aegadel psühholoogilist tuge saada. Teenusele seatud eesmärgi saavutamise korral võib väheneda lähedaste mure üksiku/üksijäänud eaka toimetuleku pärast ning töörealised sugulased ei pea tööturult eemalduma ega loobuma aktiivsest ühiskonnaellu panustamisest. Teenusejärgselt võivad vanemaealised suuta või tahta siseneda uuesti tööturule või panustada vabatahtlike tegevusse.

III Regulatsiooni selgitused

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala, milleks on sätestada projekti „Tartu linnas üksi jäänud vanemaealiste kaasamise programm "Üheskoos Üksinduse vastu"" raames tugigrupis osalemise teenusele saamise ja teenuse osutamise korraldus.

Eelnõu §-s 2 tuuakse välja teenusekohtade arv, mida projekti mahust ja rahastamisest tulenevalt on võimalik kahel hooajal osutada.

Eelnõu § 3 selgitab teenuse eesmärgi, mis sisuliselt kattub projekti rahastamistaotluses esitatud eesmärgi ja teenuse sisu kirjeldusega.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse loetelu tegevustest, millega teenuse saajal võimaldatakse tugigrupis tegelda. Samas paragrahvis nähakse ette ka teenuse saajale tugigrupis osalemise miinimumarv ühel hooajal.

Eelnõu § 5 sätestab põhimõtte, et teenus on selle saajale tasuta.

Eelnõu § 6 sätestab kriteeriumid, millele peab isik teenuse saamiseks vastama. Kriteeriume on kolm ning teenuse saamiseks peab inimene vastama neile kõigile. Kaks kriteeriumi on faktipõhised, puudutades isiku vanust ning elukohta. Teenusele saamiseks peab isik olema 60aastane või vanem ning tema rahvastikuregistrisse kantud ja tegelik elukoht peavad olema Tartu linnas. Kolmas kriteerium on hinnanguline ja puudutab isiku üksindustunnet. Hindamine toimub kõigi suhtes ühetaoliselt ja kindat hindamisinstrumenti kasutades. Hindamise tulemusel selgub, kas isik vajab üksindustundest või muust asjaolust põhjustatud sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervisprobleemide tõttu olulisel määral sekkumist, et suurendada iseseisva toimetuleku võimekust.

Eelnõu § 7 sätestab teenusele saamise taotluse esitamise korra. Arvestades, et mitte kõik teenuse sihtgruppi kuuluvad isikud ei pruugi olla oma elukohajärgset piirkonnakeskust külastanud, küll võivad nad olla aga kasutanud Tartu Linna Puuetega Inimeste Koja teenuseid. Seega on sihtgruppi kuuluvatele inimestele teenusele saamiseks taotluse esitamise võimalikult lihtsaks tegemiseks mõistlik lubada taotluse esitamine nii elukohajärgse piirkonnakeskuse hoolekande spetsialistile kui Tartu Puuetega Inimeste Kojale.

Taotluses antakse isikule võimalus lisaks enda andmete märkimisele kirjeldada soovi korral ka oma abivajadust, mis toetab individuaalset lähenemist ja on abiks konkreetsele isikule teenuse osutamise raames just temale vajalike tegevuste valimisel. Taotluses abivajaduse kirjeldamata jätmine teenusele saamist ei mõjuta, kuna teenusele suunamine toimub hoolekande spetsialisti poolt läbiviidud abivajaduse hindamise alusel.

Kuna teenust osutatakse kahel, teineteisest sõltumatu hooajal, on taotlejatele suunatud selguse ning teenuse parema koordineerimise ja korraldamise huvides vajalik kummagi hooaja jaoks eraldi taotluste esitamise tähtaja määramine.

Eelnõu § 8 sätestab teenusvajaduse hindamise protsessi. Hindamise viib läbi sotsiaal- ja tervishoiuosakonna hoolekande spetsialist. Hoolekande spetsialisti tavapärase tööülesannete hulka kuulub isikute abivajaduse väljaselgitamine, samuti neile vajalike teenuste kohta hinnangute andmine. Hoolekande spetsialistil on vastav haridus ning väljaõpe, seega piisavad teadmised ja oskused, et teenusele soovija teenusvajadust õigesti hinnata. Et hindamine toimuks võimalikult sarnaselt, peab hoolekande spetsialist hindamisel kasutama määruse lisaks olevat hindamisinstrumenti. Kui hoolekande spetsialist tunneb vajadust, on tal võimalus õigema hinnangu andmiseks teha isiku juurde kodukülastus või viia läbi täiendav vestlus.

Eelnõu § 9 sätestab teenusele suunamise otsustamise korra. Otsuse teeb hoolekande spetsialist, kellel kohaliku omavalitsusüksuse ametnikuna on õigus haldusotsuseid teha. Otsus vormistatakse kirjalikult ja seda nimetatakse teenusele suunamise otsuseks, mis on haldusakt. Teenusele suunatud isiku teavitamise eesmärgil tuleb otsuses märkida ka teenuse saaja kohustused.

Eelnõu § 10 sätestab teenuse osutamise korralduse. Teenust osutab Tartu Puuetega Inimeste Koda, kes koostab enne teenuse osutamist teenuse saajale tegevusplaani, milles nähakse ette teenuse saaja toimetuleku võimekust suurendavad ning tema isolatsiooni jäämist vähendavad tegevused. Tegevusplaani koostamine on vajalik teenuse saajale temale osutatava teenuse kohta teabe andmiseks, samuti osutatud teenuste kohta statistiliste ülevaate tegemise võimaldamiseks.

Eelnõu § 11 sätestab teenuse saaja kohustused. Teenuse saajale kohustuste seadmine on distsiplineeriv ja aitab tekitada vastutust kasutada tasuta osutatavat teenust eesmärgipäraselt ja heauskselt.

Kuna ühel hooajal on teenuse osutamiseks ettenähtud kindel aeg, on teenuse osutamise korralduse huvides põhjendatud kohustada teenuse saajat pöörduma määratud aja jooksul teenuse saamiseks teenuse osutaja poole. Kui teenusele suunatu ettenähtud aja jooksul teenuse osutaja juurde ei pöördu, muutub tema teenusele suunamise otsus kehtetuks ning tema asemel on võimalik teenusele suunata teine isik.

Teenuse osutamise korralduse huvides kohustatakse teenuse saajat teavitama teenuse osutajat teenuselt puudumisest ja teenusest loobumisest.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse teenuse osutamise lõppemise alused. Teenuse osutamise võib lõpetada, kui teenuse saaja ei täida mõjuva põhjuseta temale pandud kohustust osaleda talle tegevusplaanis ettenähtud tegevustes. Kui teenuse saaja ei võta tugigrupi tegevusest osa kahel järjestikusel korral, pole teada andnud oma puudumise põhjusest ega võta teenuse osutajaga ühendust, on alus järeldada, et teenuse saaja on teenusest loobunud ning teenuse osutaja annab talle teada, et teenuse osutamine on lõpetatud. Teenuse osutamise võib lõppeda ka teenuse saaja tahteavalduse alusel või muul teenuse osutamist välistaval juhul, näiteks teenuse saaja raskelt haigestumine või surm.